

ชื่อวิทยานิพนธ์	บทบาทพระสงฆ์ต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งศึกษาเฉพาะกรณีพระสงฆ์กลุ่มสหธรรม เพื่อการพัฒนาในจังหวัดสุรินทร์	
ผู้วิจัย	พระมหารัตนพล รตนพโล (ก้านเพชร)	ปีการศึกษา 2547
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา ไทยศึกษา
ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดร. พระมหาต่วน สิริธมโม 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ วชิรวราการ 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัส ค้วงสุวรรณ 	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและบทบาทของพระสงฆ์กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนาในจังหวัดสุรินทร์ โดยผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) พระสงฆ์กลุ่มตัวอย่าง 2 รูป คือ พระครูวิบูลธรรมโฆสิตและพระครูโสภณบุญญกิจ ด้วยวิธีการสุ่มเลือกแบบเจาะจง โดยได้กำหนดประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ (interview guide) และการสัมภาษณ์พระสงฆ์ภูวกวัด พระสงฆ์ในการ ปกครอง ประชาชน และผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินบทบาทของพระสงฆ์ทั้ง 2 รูป เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือมากที่สุด และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) ในชุมชนถึงบทบาทของพระสงฆ์ด้วยการสังเกตวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและพฤติกรรมของพระสงฆ์และประชาชนในชุมชน

ผลการวิจัยได้พบแนวคิดของพระสงฆ์กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนาในจังหวัดสุรินทร์ คือ พระครูวิบูลธรรมโฆสิตและพระครูโสภณบุญญกิจ 3 ด้าน คือ 1. การพัฒนาวัด (เศรษฐกิจ) 2. การพัฒนาจิตใจ 3. การพัฒนาเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเอง

นอกจากนั้นได้พบบทบาทการพัฒนา 6 ด้าน คือ 1. ด้านการปกครอง 2. ด้านศาสนศึกษา 3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 4. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 5. ด้านสาธารณูปการ 6. ด้านสาธารณสงเคราะห์

โดยพบผลได้ที่เกิดกับชุมชนจากการดำเนินบทบาทการพัฒนาของพระสงฆ์ทั้ง 2 รูป เป็นการพึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่งของชุมชนในมิติทั้ง 4 ด้าน คือ 1. มิติทางด้านเศรษฐกิจ 2. มิติทางด้านสังคม 3. มิติทางด้านวัฒนธรรม 4. มิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Thesis Title: The Role of Buddhist Monks on Making Sustainable Community:
A Case Study of Monks of Sahadham Group for Development
in Surin Province, Thailand

Researcher: Phramaha Ratanaphol Ratanabhalo (Kanpetch) Academic year 2004

Degree: Master of Arts in Thai Studies

Thesis advisors: 1. Dr. Phramaha Tuan Siridhammo
2. Asst. Prof. Aree Vachiravarakarn
3. Asst. Prof. Chamrus Duangsuwan

ABSTRACT

The objective of the research is to study the ideas and roles of Buddhist monks of Sahadham group for development in Surin province. The researcher has collected the data by studying documents, concepts, theories, and related researches including an applied qualitative method. The tool of this research is In-depth interview with two-selected Buddhist monks; Phrakruvibulldhammakosit and Phrakrusobhonbunyakit, by mean of purposive sampling.

The researcher has fixed the points of questions as an interview guide to suit the objectives of the research. In addition, the researcher has made interview with the resident monks of monasteries and the monks in their controlling areas, leaders of community, with whom the activities of two monks are concerned, in order to make the data sources accurate and credible. Moreover, the researcher has used the community participant observation to observe the roles of monks on culture, social life ways, including communal behavior of monks and people.

The results of the study are as follows:

1. The researcher found the ideas of two monks ; Phrakruvibulldhammakosit and Phrakrusobhonpunyakit, of Sahadham group for the development in Surin province on three aspects ; material (economics), mind and self-reliance.
2. The two monks' roles in development appeared on six aspects ;governance, religious education, education welfare, propagation Buddhism, public development and hospitality welfare.

3. The benefits arose in community resulted from the two monks' performance can be the self-reliance of community in four dimensions; economics, society, culture, natural resource and environment.